

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mîndru Valeriu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 10 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-348/24)

NR. PIGD 2-22130526-01-3ra-17042024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătorească: Instanța de fond: T. Avasiloaie,
Instanța de apel : G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

23 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 6 septembrie 2022, Mîndru Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea deciziilor, și obligarea emiterii deciziei de acceptare a cererii din 28 februarie 2022 de numire a pensiei, în baza Legii nr.1544/1993.

2. În motivarea acțiunii, a invocat că în scopul realizării dreptului la pensie în baza art. 13 lit. b) al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comanda și din trupele organelor afacerilor interne, reclamantul a depus o cerere în acest sens la data de 28 februarie 2022 la Casa teritoriala Chișinău, Buiucani, cu anexarea documentelor necesare în confirmarea stagiului de muncă, cât și a salariului.

3. La 11 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal a recepționat decizia oficiului teritorial Chișinău, Buiucani nr. 922 din 17 iunie 2022, cu privire la respingerea cererii în stabilirea pensiei. Drept temei de refuz în numirea pensiei este invocat, lipsa stagiului general de 25 ani.

4. Prin cererea prealabilă a solicitat emiterea unui act administrativ privind includerea în vechimea de muncă a lui Mîndru Valeriu, în condițiile avantajoase și stabilirea pensiei în baza Legii nr. 1544 din 23.06.1993.

5. Prin Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1577/22 din 04 august 2022, contestația a fost respinsă și menținută decizia contestată, ca fiind legală.

6. Reclamantul consideră că, deciziile date sunt afectate de erori, ce contravin Legii materiale și se datorează aplicării eronate a art. 13 lit. b) al Legii enunțate, care prevede condițiile asigurării cu pensii a persoanelor care au îndeplinit serviciul în trupele organelor afacerilor interne, eliberați din serviciu pentru limită de vârstă, care în ziua eliberării din serviciu, au o vechime totală în munca de cel puțin 25 ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciul militar sau în serviciul în organele afacerilor interne; art. 18 al Legii nr. 1544/1993 și pct. 7-8 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și

plată a pensiilor persoanelor din trupele organelor afacerilor interne statuează perioada ce se iau în considerare la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

7. În conformitate cu pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plata a pensiilor persoanelor din trupele organelor afacerilor interne, se menționează că: "La calcularea vechimii în munca pentru stabilirea pensiei persoanelor din trupelor organelor afacerilor interne, se acorda următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest, și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

8. La fel, art. 49 alin. 3 al Legii nr. 1544/1993 prevede că, acordarea dreptului la pensie pentru vechime în munca se efectuează în baza documentelor emise (certificatul privind vechimea în munca și certificatul privind solda bănească) de către organul abilitat de unde s-a eliberat funcționarul public cu statut special.

9. Totodată, perioada activității civile se efectuează în baza datelor din contul personal al solicitantului de pensie.

10. Astfel, prin certificatul nr. 34/20-7034, 42 din 13 ianuarie 2022 emis de Direcția de poliție a mun. Chișinău, confirmă vechimea în muncă cu avantaje a reclamantului pentru stabilirea pensiei în baza Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993.

11. Reclamantul susținea că a dovedit prin actele anexate la cererea de numire a pensiei, o perioadă a activității civile în mărime de 09 ani 05 luni și 06 zile după cum urmează: de la 09.02.1989-22.01.1990 și de la 28.08.1990- 31.01.1998 și de la 01.03.1998 până la 09.03.1998 — la uzina de televizoare „Alfa”; de la 11.09.2000 până la 31.07.2001 la SRL „Ecoteh” și de la 01.11.2004 până la 31.12.2004 în cadrul SRL „Marcdi-Com”. Astfel, a probat prin înscrisuri o vechime totală în muncă de 26 ani și 02 luni ce constă din 16 ani 09 luni 01 zile de serviciu în cadrul subdiviziunilor afacerilor interne și 09 ani 05 luni 06 zile - perioada activității civile.

12. Din conținutul deciziilor contestate rezultă că perioada activității civile a fost acceptată la includerea în stagiul general de muncă (9 ani 5 luni 6 zile), iar perioada serviciului în cadrul organelor de interne a fost diminuat cu 2 ani 00 luni 22 zile.

13. Prin astfel de abordare, contrar legislației în vigoare și a certificatului eliberat de Direcția de poliție a mun. Chișinău nr. 42 din 13.01.2022, pârâtu l-a lipsit de înlesnirea prevăzută la pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, și de dreptul la asistență și protecție socială prevăzut la art. 47 din Constituție.

14. Potrivit înlesnirii date beneficiază de dreptul de a calcula serviciul în izolatorul de urmărire penală de la 09.12.2019 până la 30 iulie 2020 și de la

30 iulie 2020 până la 30 decembrie 2021, în mărime dublă, ce constituie 4 ani 01 luni și 12 zile.

15. Reclamantul a solicitat anularea deciziei CTAS Buiucani nr. 922 din 17 iunie 2022; anularea deciziei CNAS nr. 1571/22 din 04.08.2022, prin care a fost respinsă cererea prealabilă; obligarea pârâtului să emită decizia de acceptare a cererii din 28.02.2022 de stabilire a pensiei în baza Legii nr.1544/1993.

16. Prin hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Râșcani din 12 aprilie 2023, a fost admisă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Mîndru Valeriu.

17. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani mun. Chișinău al Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM nr.93/2022/37902 din 17 iunie 2022 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de soluționare a cererii prelabile nr.1571/22 din 04 august 2022.

18. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, oficiul teritorial competent să emită o decizie nouă, în temeiul cererii depusă de Mîndru Valeriu la 28 februarie 2022 (93/2022/2945), prin care să-i stabilească lui Mîndru Valeriu pensia pentru vechime în serviciu, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani 06 luni.

19. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 28 aprilie 2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu apel hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Râșcani din 12 aprilie 2023, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

20. Prin decizia din 30 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 12 aprilie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

21. În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut că, reclamantul Mîndru Valeriu întrunește condițiilor de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu, potrivit art. 13 lit. a) Legea 1544 și pct. 8 lit. d) al Hotărârii de Guvern nr. 78 din 21.02.1994).

22. Din certificatul nr. 34/20-7034-42 din 13.01.2022, eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău, rezultă că vechimea în muncă pentru perioada 09.12.2019 - 30.07.2020, în care Mîndru Valeriu a activat subofițer al Serviciului de Gardă al Izolatorului de Detenție Provizorie al Direcției de Poliție a mun. Chișinău a IGP a MAI (izolator de detenție provizorie), a fost calculată de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în temeiul hotărârii Guvernului nr.78/21.02.1994 și ordinul MAI nr.96 din 20.03.2018.

23. Astfel, subdiviziunea în care a activat reclamantul Mîndru Valeriu, este entitate destinată pentru deținerea persoanelor, respectiv cade sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.04.1994.

24. Fiind astfel calculată vechimea în muncă, a avut drept consecință emiterea ordinului Inspectoratului General al Poliției MAI nr.596 ef. din

22.12.2021, prin care a fost încetat raportul de serviciu al lui Mîndru Valeriu funcționar public cu statut special, din 30.12.2021, conform art.38 alin.(1), lit. b), la atingerea limitei de vîrstă în serviciu.

25. Instanța de apel a notat că, aplicabilitatea hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018, este deja determinată de angajator, care doar urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de calculare a vechimii în muncă în privința lui Mîndru Valeriu.

26. La 10 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 30 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

27. În motivarea recursului a susținut că, soluția instanței de apel este eronată.

28. În opinia recurentului, activitatea lui Mîndru Valeriu, nu se încadrează în art.8 pct. d) al hotărârii Guvernului nr.78/1994.

29. Instanța de apel a interpretat în mod eronat normele de drept material pertinente speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate.

30. Activitatea intimatului din perioada 09 decembrie 2019-30 iulie 2020, nu poate fi raportată la prevederile pct.8 a Hotărârii Guvernului nr.78/1994 precum invocă intimatul, deoarece acesta a activat în cadru serviciului de gardă al izolatorului de detenție provizorie, activitate ce nu urmează a fi calculată cu avantaje.

31. Perioadele de activitate civilă unde lipsește plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, nu se includ în calculul vechimii în muncă.

32. În opinia recurentului decizia instanței de apel este nemotivată, ca urmare a neelucidării tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor relevante speței.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

33. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

37. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

38. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

39. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 4 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.100, verso).

41. Cererea de recurs a fost depusă la data de 10 aprilie 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

42. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

43. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz,

hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

44. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

45. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Frolov Cristina, reprezentată de avocatul Ion Popa, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

48. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

49. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

51. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

52. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

53. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Judecători

semnătura

semnătura

semnătura

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

Textul corespunde originalului,
Judecător

Ion Malanciuc